
Keskustan alueen varhaiskasvatusselvitys

SIVLTK 29.03.2023 § 32

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on tarkasteltu isona kokonaisuutena osana Sivistystoimen palveluverkkoselvitystä 2023. Palveluverkkoselvityksen jälkeen varhaiskasvatuksen osallistumisaste on kasvanut lyhyellä aikavälillä merkittävästi niin valtakunnallisella kuin Sastamalan tasolla tarkasteltuna. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on koko kaupungin tasolla tällä hetkellä 79,8 % (11.1.2023) 1-5-vuotiaiden lasten osalta, kun se vuonna 2019 oli 62,9 %. Palveluverkkoselvityksessä osallistumisasteen arvioitiin olevan 65 %. Valtakunnallisesti suuntaus on ollut Sastamalan kaltainen.

Syyt osallistumisasteen kasvuun ovat varmasti monisyiset, mutta suurimpia vaikuttavia tekijöitä arvioidaan olevan parantunut työllisyystilanne sekä valtakunnallisesti toteutetut tuloerajojen merkittävät korotukset varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määrittämiseen liittyen. Opetus- ja kulttuuriministeriön tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisaste 90 %:iin vuoteen 2030 mennessä.

Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kasvun myötä varhaiskasvatuspaikkojen määrä on arvioitu liian vähäiseksi ja kaikkia sopeuttamisohjelman toimenpiteitä ei ole pystytty toteuttamaan. Touhula -päiväkodit on ilmoittanut, että he lopettavat Touhula Sastamala -yksikön toiminnan 31.7.2023 mennessä, joka aiheuttaa edelleen varhaiskasvatuspaikkojen lisätarvetta. Palveluverkon laajuuden arvioinnissa keskeisiä arvioita ovat ikäluokkien koko (syntyvyys) ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste. Muita selvityksessä huomioituja seikkoja ovat tuen toteuttaminen, johtaminen, työhyvinvointi, henkilöstön saatavuus, henkilöstö- ja käyttökustannukset sekä erilaiset tilaratkaisut. Palveluverkon päivittämisessä arvioidaan, että tulevaisuudessa ikäluokkien koko Sastamalassa olisi 150 lasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste jatkaa kasvuaan n. 85 %:iin. Varhaiskasvatuspaikkojen määrän tarpeesta tulevaisuudessa on pyritty huomioimaan sitä, että osallistumisasteen kasvu tarkoittaa alle 3-vuotiaiden osuuden kasvua varhaiskasvatuksen piirissä. Tällä hetkellä n. 30 % varhaiskasvatuksessa olevista lapsista on alle 3-vuotiaita. Myös tuen toteuttamisen näkökulmaa on huomioitu osittain paikkamäärän arvioinneissa, mutta on selvää, että jatkossakin tarvitaan avustavaa henkilöstöä lasten tuen toteuttamiseen.

Pohjoiselle ja läntiselle alueelle on jo perustettu lisäryhmiä (Kiikan, Uotsolan ja Häijään päiväkoteihin), jotta varhaiskasvatusta on pystytty tarjoamaan kuntalaisille varhaiskasvatuslain vaatimalla tavalla. Arvioiden mukaan toimintavuonna 2023-2024 lisäryhmät tarvitaan Kiikan ja Uotsolan päiväkoteihin ja näiden tarve olisi pysyvämpi.

Touhula Sastamalan toiminnan päättymisen myötä Keskustan alueen varhaiskasvatus tarvitsee arvion mukaan yli 60 lisäpaikkaa toimintavuoden 2023-2024 aikana, kun Touhulan paikkoja ei enää huomioida. Arvio on, että lisäpaikkojen tarve on pysyvä. Liitteenä olevassa selvityksessä on tehty vertailua neljän eri vaihtoehdon välillä ja näiden vaihtoehtojen pohjalta ehdotetaan kolmivaiheista etenemistä varhaiskasvatuspaikkojen lisäämiseksi keskustan alueella.

Valmistelija Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen

Esittelijä Kasvatusjohtaja

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää linjaratkaisunaan, että

1. Toimintavuodeksi 2023-2024 varhaiskasvatuspaikkoja lisätään akuutisti tarvittava määrä väliaikaisratkaisuin, johon sisältyy mm. Touhula Sastamala -yksikön toiminnan ottaminen kaupungin toiminnaksi.
2. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään siirtotilaratkaisulla Ojansuun päiväkodin läheisyyteen viiden vuoden vuokra-ajalla. Valmistelu käynnistyy välittömästi.
3. Siirtotilojen vuokra-ajan päätyttyä varhaiskasvatuspaikkoja lisätään nykyisestä pysyvällä ratkaisulla. Tätä varten laaditaan erillinen selvitys, jossa huomioidaan mm. Ojansuun päiväkodin mahdollinen laajentaminen ja Marttilan koulun kiinteistön muuntaminen varhaiskasvatuksen käyttöön. Valmistelu käynnistyy välittömästi.

Päätös Keskustelun kuluessa jäsen Lauri Haapamäki teki esityksen, että

1. Toimintavuodeksi 2023-2024 varhaiskasvatuspaikkoja lisätään akuutisti tarvittava määrä väliaikaisratkaisuin, johon sisältyy mm. Touhula Sastamala -yksikön toiminnan ottaminen kaupungin toiminnaksi.
2. Varhaiskasvatuspaikkoja lisätään keskustan läheisyyteen pysyvällä ratkaisulla omana investointina. Valmistelu käynnistyy välittömästi.

Perustelut: Lisää kaupungin omaa kapasiteettia ja volyyymia varhaiskasvatuksessa ja lisää siltä osin kaupungin vetovoimaa lapsiystävällisenä kuntana.

Esittelijän päätösehdotuksesta siis kohta 1. pysyy ennallaan, mutta kohta 2. muutetaan ja kohta 3. putoaa kokonaan pois.

Sivistyslautakunta kannatti yksimielisesti jäsen Lauri Haapamäen tekemää esitystä.

Jäsen Lauri Haapamäen esitys tuli yksimielisesti lautakunnan päätökseksi.

Merkittiin, että varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen poistui ennen päätöksentekoa klo 18:00.

Lisätietoja

Varhaiskasvatusjohtaja Jarmo Korhonen, puh. 040 482 1420

KHALL 12.06.2023 § 140
182/12.00.00/2023

Sivistyslautakunnan käsittelyn 29.3.2023 jälkeen keskustan alueen varhaiskasvatuksen paikkatilannetta on esitelty kaupunginvaltuuston valtuustoseminaarissa 15.5.2023 sekä suunnitteluasiana kaupunginhallituksessa 29.5.2023. Maaliskuussa 2023 laaditun selvityksen perusteella lisäpaikkojen tarve on noin 60 paikkaa. Paikkatarve voi kuitenkin olla enemmän tai vähemmän riippuen tulevista valtakunnallisista ratkaisuista varhaiskasvatuksen osalta. Tavoitteena on ollut edetä niin, että akuutti tilatarve ratkaistaan väliaikaisin tilajärjestelyin vuoden 2023 loppuun mennessä. Väliaikainen ratkaisu on perusteltu tulevan kehityksen epävarmuuden vuoksi. Aikataulu asettaa hankinnalle haasteen. Väliaikainen ratkaisu antaa aikaa pidemmän aikavälin pysyvien ratkaisujen valmisteluun, harkintaan, päätöksentekoon ja toteutukseen. Uudisrakennuksen toteuttaminen ei ole tarvittavassa aikataulussa mahdollista. Vaihtoehtoina pysyvään ratkaisuun ovat opetuskäytöstä vuoden 2024 kesällä vapautuvan Lukio-Marttilan koulukiinteistön ensimmäisen kerroksen muuntaminen päiväkotikäyttöön tai uuden päiväkodin rakentaminen. Marttilan koulu ei ratkaise syksyn 2023 asettamaa varhaiskasvatuksen paikkatarvetta.

Syksyn 2023 asettaman akuutin paikkatarpeen osalta on kartoitettu eri vaihtoehtoja. Erillisen siirtotilan rinnalle on noussut Hopun entisen koulukiinteistön käyttö siirtotilana. Tiloihin on tilattu kuntotutkimus, jonka tulos on selvillä kesäkuun 2023 loppuun mennessä. Tilat ovat olleet tyhjillään peruslämmöllä, joten jonkinasteinen peruskorjaus/kunnostus tiloihin on tehtävä. Tilojen korjaustarpeen laajuus selviää kuntotutkimusten perusteella.

Lukio-Marttilan kiinteistön vapautuvien tilojen jatkokäyttö vaatii erillisen selvityksen, johon on kytkettävä myös lukiokoulutuksen tulevat tarpeet. Palveluverkkoselvityksen yhteydessä laaditun kuntotutkimuksen perusteella kiinteistö tarvitsee korjaustoimenpiteitä. Vuoden 2023 talousarviossa on kirjattu, että lukio-Marttilan kiinteistön korjaustarpeista laaditaan tarveselvitys vuoden 2023 aikana. Tarveselvitykseen liittyviä tutkimuksia on tehty kevään aikana, tarveselvitys laaditaan syksyn 2023 aikana. Lisäksi käyttötarkoituksen muutos päiväkotikäyttöön edellyttää muutostöitä.

Valmistelija

kasvatusjohtaja Pekka Kares, tekninen johtaja Kimmo Toukoniemi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

1. Varhaiskasvatuksen akuutti tilatarve keskustan alueella ratkaistaan ottamalla entinen Hopun koulukiinteistö päiväkotikäyttöön. Edellytyksen on, että kuntotutkimuksen tulos mahdollistaa tilojen korjaamisen maltillisilla kustannuksilla.
2. Tekninen lautakunta valtuutetaan tilaamaan korjaustyöt Hopun koulukiinteistöön kunnossapitoon ja muutostöihin kuntotutkimuksen pohjalta, mikäli korjaustarpeet eivät ylitä hankintalain mukaista rakennusurakoiden pienhankintojen kynnyksarvoa (150 000 euroa, alv 0 %). Kyseinen lisämääräraha käsitellään kesäkuun osavuosikatsauksen yhteydessä.
3. Mikäli Hopun koulukiinteistön (ylä- tai alakoulu) korjaustarve on kustannuksiltaan suurementtiratkaisua kalliimpi viiden vuoden tarkastelujaksolla tai korjaustoimenpiteiden laajuus ei mahdollista tilan käyttöönottoa tarvittavassa määräjassa, tukeudutaan väistötiloissa suurementtiratkaisuun. Tilan ratkaisusta tehdään erillinen päätös kaupunginvaltuustossa.
4. Lukio-Marttilan vapautuvien tilojen jatkokäytöstä päätetään erikseen laadittavan suunnitelman pohjalta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja

kasvatusjohtaja Pekka Kares, puh. 040 532 7771